Ekonomik Faaliyet Nedir?

EKONOMİK FAALİYET
İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılamak ve daha iyi yaşamak için gelir elde etmeye yönelik yaptıkları çalışmalardır.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

İhtiyaç ve istekler olduğu için ekonomik faaliyetler doğdu. Bunların **çeşitliliği ve sürekliliği** ülkemizin gelişmesi için önemlidir.

Atatürk ekonomiyi nasıl görüyordu?

"...Tam bağımsızlık için şu kural vardır: Millî egemenlik, mali egemenlikle desteklenmelidir. Bizleri bu hedefe götürecek tek kuvvet ekonomidir. Siyasi ve askerî muzafferiyetler ne kadar büyük olursa olsun, iktisadî (ekonomik) zaferlerle taçlandırılmadıkça payidar olamaz..."

Türkiye İktisat Kongresi açılış konuşması. **Muzafferiyet:** Zafer. **Mali egemenlik:** Ekonomide bağımsız karar verebilmek. **Payidar:** Kalıcı. Yani askerî zaferler, ekonomik güçle desteklenmezse kalıcı olmaz. Ekonomisi güçlü olmayan ülke tam bağımsız olamaz.

Kaan'ın bir günü

Zaman	Kaan ne yapıyor?	Yararlandığı faaliyet
Sabah	Kahvaltıda peynir, zeytin, ekmek yiyor.	Tarım, hayvancılık, sanayi
Okula giderken	Servise biniyor, yolda fırından simit alıyor.	Ulaşım, ticaret
Okulda	Öğretmeninden öğreniyor, defterine yazıyor.	Hizmet, ormancılık (kâğıt)
Okuldan sonra	Eczaneye uğruyor, bankadan para çeken annesine eşlik ediyor.	Hizmet
Akşam	Çevrim içi derse bakıyor, ailesiyle tatil planlıyor.	Bilgi hizmetleri, turizm

Tarım, birçok sanayinin ham maddesidir

Coğrafya ekonomiyi etkiler

Yer şekilleri, iklim, bitki örtüsü, su kaynakları, yer altı ve yer üstü zenginlikler, bir yerde hangi işin yapılacağını belirler. Türkiye'nin coğrafyası çeşitli olduğu için ekonomik faaliyetleri de çeşitlidir.

BUNU UNUTMA

Birçok ekonomik faaliyetten **farkında olmadan** yararlanırız. Bir dilim ekmekte bile çiftçinin, değirmencinin, şoförün ve fırıncının emeği vardır.

Doğal kaynak	Ekonomik faaliyet	Doğal kaynak	Ekonomik faaliyet
Toprak	Tarım, seracılık	**Orman**	Ormancılık, mobilya ve kâğıt sanayisi
Su, deniz	Balıkçılık, enerji üretimi, ulaşım	**Maden**	Madencilik, demir çelik sanayisi
Çayır, yayla	Hayvancılık, arıcılık	**Kar, kıyı, tarih**	Kış, yaz ve kültür turizmi

Başlıca Ekonomik Faaliyetler

TARIM

Toprağı işleyip ekme ve dikme yoluyla ürün almaktır. Meyve, sebze, kuru yemiş sağlar; un, şeker, yağ, tekstil gibi sanayilere ham madde verir.

HAYVANCILIK

Faydalı hayvanların bakımı ve yetiştirilmesidir. Arıcılık, balıkçılık, ipek böcekçiliği, kümes, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık buna girer. Et, süt, deri ve yün için ham madde sağlar.

MADENCİLİK

Yer altındaki madenleri çıkarıp işlemektir. Ülkemiz maden çeşitliliğinde önde gelir. Otomotiv, mobilya, beyaz eşya sanayisini destekler.

ORMANCILIK

Kereste, tomruk, yakacak odun elde etmek; mobilya ve kâğıt sanayisine ham madde sağlamaktır.

SANAYİ

Ham maddeye makinelerle biçim verip toplu üretim yapmaktır. Besin, maden, makine, kimya, çimento, cam, seramik, dokuma, tekstil kolları vardır.

TİCARET

Kazanç amacıyla yapılan alım satımdır. Ulaşım ve sanayi geliştikçe ticaret de artar.

ULAŞIM

Yolcu ve yükün demir, hava, kara ve deniz yoluyla taşınmasıdır. Sanayi ve ticareti olumlu etkiler.

TURİZM

Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma amaçlı gezilerdir. Ülkemizde yazın deniz, kışın kayak; ayrıca kültür, doğa, yayla, termal ve sağlık turizmi yapılır.

HİZMET

Eğitim, sağlık, haberleşme, bankacılık, güvenlik gibi alanlardaki iş gücüdür. Çalışanların önemli bir bölümü bu alandadır.

Sanayi: Tekstil üretimi

Ulaşım ve ticaret: Liman

Madencilik

Faaliyetler birbirine bağlıdır

Çiftçi buğdayı yetiştirir (tarım), kamyon fabrikaya taşır (ulaşım), fabrikada un olur (sanayi), mağaza ve marketler satar (ticaret), banka ödemeyi aktarır (hizmet). Biri aksarsa diğerleri de etkilenir.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Ulaşımın gelişmesi **sanayi ve ticareti** güçlendirir. Tarım, hayvancılık ve madencilik de sanayiye **ham madde** sağlar.

Ham madde zinciri: Tarım un ve unlu mamul, şeker, yağ, meyve suyu, tekstil ve hayvan yemi sanayisine; **hayvancılık** et ve süt ürünleri, dericilik ve yün dokumaya ham madde verir.

Ekonomik Faaliyetlerin Beş Alanı

1 Birincil	Doğrudan doğaya bağlıdır, ham madde elde edilir. **Örnek:** Tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik
2 İkincil	Ham madde işlenir, kullanılabilir hâle getirilir. **Örnek:** Sanayi, inşaat, enerji üretimi
3 Üçüncül	İnsanların ihtiyaç duyduğu hizmetler sunulur. **Örnek:** Eğitim, sağlık, hukuk, ticaret, ulaşım, finans, turizm, güvenlik
4 Dördüncül	Teknolojiyle bilgi toplanır, işlenir ve yayılır. **Örnek:** Grafik tasarım, reklam yayıncılığı, çevrim içi hizmetler
5 Beşincil	Karar verme, yönetme ve denetleme işleri yapılır. **Örnek:** Büyük şirket yöneticiliği, ülke yöneticiliği

Bir tişörtün yolculuğu

Birincil Çiftçi pamuk yetiştirir. → **İkincil** Fabrika iplik ve tişört üretir. → **Üçüncül** Kamyon taşır, mağaza satar. → **Dördüncül** Tasarımcı reklam, internet sayfası yapar. → **Beşincil** Yönetici şirketin kararlarını alır.

Meslekler hangi alanda?

Meslek	Alan	Meslek	Alan
Hayvan yetiştiricisi	Birincil	Doktor	Üçüncül
Pamuk üreticisi	Birincil	Öğretmen	Üçüncül
Şeker fabrikası işçisi	İkincil	Turist rehberi	Üçüncül
AR-GE uzmanı	Dördüncül	Belediye başkanı	Beşincil

DİKKAT!

AR-GE: Yeni ürün ve bilgi geliştirmek için yapılan araştırma ve geliştirme çalışmasıdır.

Hizmet: Sağlık çalışanları

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Bir ülkenin ekonomisi için hepsi gereklidir. Birincil alan **ham maddeyi**, ikincil alan **ürünü**, üçüncül alan **hizmeti** sağlar. Dördüncül alan bilgiyi yayar, beşincil alan yönetir. Yani her meslek birbirini tamamlar.

Türkiye'de Ekonomik Faaliyetler

Numaralar tablodaki illeri gösterir; her ilde başka faaliyetler de vardır.

	İl	Neden, ne yapılır?		İl	Neden, ne yapılır?
1	İstanbul	Ulaşım ağı zengin: ticaret, sanayi	7	Rize	Geniş ormanlar: orman ürünleri
2	Ankara	Eğitim, sağlık, bankacılık: hizmet	8	Trabzon	Deniz kıyısı: balıkçılık
3	Çanakkale	Tarihî mekânlar: kültür turizmi	9	Kars	Dağ çayırları: büyükbaş hayvancılık
4	Muğla	Uzun yaz, deniz: yaz turizmi	10	Erzurum	Bol kar, dağlar: kış turizmi
5	Antalya	Ilıman kış: seracılık	11	Hakkari	Yayla ve çiçekli bitkiler: arıcılık
6	Adana	Elverişli iklim, verimli arazi: tarım	12	Batman	Yer altı zenginliği: madencilik

Kendi ilimi nasıl özetlerim?

1. Bilgi topla: Valilik, kaymakamlık, il tarım ve orman müdürlüğü gibi resmî kurumların sayfalarına bak.
2. Listele: İlinde hangi işlerin yapıldığını yaz.
3. Grupla: Birincil, ikincil, üçüncül, dördüncül, beşincil olarak ayır.
4. Özetle: Tablo yap, kısa cümlelerle sınıfa sun.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Bir ilin coğrafyası ekonomisini **şekillendirir**: Denizi olan yerde balıkçılık ve turizm, dağ çayırı olan yerde hayvancılık, verimli ovada tarım gelişir.

Kış turizmi (temsili)

Koruma bilinci: Ormanı korumazsak ormancılık, denizi kirletirsek balıkçılık ve turizm zarar görür. Ekonomik faaliyetler ancak sürdürülebilir olursa, yani kaynakları tüketmeden yürütülürse, il ve ülke ekonomisine uzun süre katkı sağlar.

Notlarım

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Tarım birincil ekonomik faaliyettir.
☐ 2. Sanayi birincil ekonomik faaliyettir.
☐ 3. Ticaret ve ulaşım üçüncül ekonomik faaliyettir.
☐ 4. Ülke yöneticiliği beşincil ekonomik faaliyettir.
☐ 5. Coğrafi özellikler ekonomik faaliyetleri etkilemez.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Ulaşım	☐	Ekme ve dikmeyle ürün elde etme
B) Madencilik	☐	Yolcu ve yükün taşınması
C) Hizmet	☐	Dinlenme ve görme amaçlı geziler
D) Turizm	☐	Yer altı zenginliklerini çıkarma
E) Tarım	☐	Eğitim, sağlık, bankacılık gibi alanlar

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **Adana** **Kars** **Erzurum** **Muğla**

1. Kış turizmi denince ..... ili akla gelir.
2. Yaz turizminin geliştiği illere ..... örnektir.
3. Büyükbaş hayvancılığa ..... ili örnektir.
4. Verimli arazileriyle tarıma uygun il ..... ilidir.

D. Düşünelim, yorumlayalım

1. Bir çiftçi buğday yetiştirir, fabrika bunu un yapar, kamyonlar fırınlara taşır, fırıncı da ekmeği satar.

a) Bu aşamaların her biri hangi ekonomik faaliyet alanına girer? Yazınız.
b) Buğday üretimi azalırsa diğer faaliyetler nasıl etkilenir? Yorumlayınız.

2. Tuna'nın yaşadığı ilin uzun bir deniz kıyısı, ılık kışı ve tarihî kalıntıları vardır. İlde çok sayıda otel ve balıkçı teknesi bulunur.

a) Bu ilde hangi ekonomik faaliyetlerin geliştiğini iki örnekle yazınız.
b) Bu faaliyetleri korumak neden önemlidir? İl ekonomisi açısından açıklayınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!